

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 48

27-28 січня 2026 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2026

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 48: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 27-28 січня 2026 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2026. 175 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 48», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ННІ «Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, ЗУНУ;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, Відокремлений структурний підрозділ «ФКЕПТ ЗУНУ».

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2026

© Автори статей 2026

*Serhiy Borisovich Strechen, Zerouali Chaima,
Hanna Oleksiivna Poludenko*
**THEORETICAL BASIS OF PERSONALIZED SYMPTOMATIC
PAIN RELIEF THERAPY IN ONCOLOGICAL PATIENTS.....99**

Грицай Ірина Романівна
**МЕТОДИКА ІМУНОГІСТОХІМІЇ ТА ЇЇ РОЛЬ ПРИ
ДІАГНОСТИЦІ РАКУ ЯЄЧНИКІВ.....102**

Демченко Аліна Вікторівна, Яркова Світлана Володимирівна
**ІМУНОЛОГІЧНІ МАРКЕРИ NMDA-РЕЦЕПТОРІВ ПРИ
ХРОНІЧНІЙ ІШЕМІЇ МОЗКУ.....104**

*Кучерявченко Марина Олександрівна, Надозірна Софія Ярославівна,
Галича Марія Сергіївна*
**ВПЛИВ АКАДЕМІЧНОГО СТРЕСУ НА КОГНІТИВНІ
ФУНКЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....106**

*Ткаченко Марина Вікторівна, Назарян Розана Степанівна,
Смородський Віталій Олександрович*
**СТОМАТОЛОГІЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....109**

Форостина Сергій Петрович, Сагалевич Андрій Ігорович
**РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ВЕЛИКИМИ
РОЗМІРАМИ ДОБРОЯКІСНОЇ ГІПЕРПЛАЗІЇ
ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ ЗА ДОПОМОГОЮ
БІПОЛЯРНОЇ ТРАНСУРЕТРАЛЬНОЇ РЕЗЕКЦІЇ.....111**

Фармацевтичні науки

*Власюк Софія Олегівна, Бєляєва Оксана Іванівна,
Петкова Ірина Борисівна*
**МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ПРОБІОТИКІВ ДЛЯ
ПРОФІЛАКТИКИ АНТИБІОТИК-АСОЦІЙОВАНОЇ ДІАРЕЇ.....114**

Ткачова Оксана Віталіївна
**АНАЛІЗ ДОСТУПНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ
ФАРМАКОТЕРАПІЇ ХВОРИХ НА ХОЛЕЦИСТИТ.....115**

for vascular risk. J Neurol Sci. 2017; 375: 324-330. DOI: 10.1016/j.jns.2017.02.028. PMID: 28320161.

3. Maria Pospelova, Varvara Krasnikova, Olga Fionik et al. Potential Molecular Biomarkers of Central Nervous System Damage in Breast Cancer Survivors // Clin Med. 2022 Feb 24; 11 (5): 1215. doi: 10.3390/jcm11051215.

4. Mia Levite Glutamate receptor antibodies in neurological diseases: anti-AMPA-GluR3 antibodies, anti-NMDA-NR1 antibodies, anti-NMDA-NR2A/B antibodies, anti-mGluR1 antibodies or anti-mGluR5 antibodies are present in subpopulations of patients with either: epilepsy, encephalitis, cerebellar ataxia, systemic lupus erythematosus (SLE) and neuropsychiatric SLE, Sjogren's syndrome, schizophrenia, mania or stroke. // J Neural Transm (Vienna). 2014 Aug; 121 (8): 1029-75. doi: 10.1007/s00702-014-1193-3.

ВПЛИВ АКАДЕМІЧНОГО СТРЕСУ НА КОГНІТИВНІ ФУНКЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Кучерявченко Марина Олександрівна
кандидат медичних наук, Харківський
національний медичний університет

Надозірна Софія Ярославівна
здобувачка освіти, Харківський
національний медичний університет

Галича Марія Сергіївна
здобувачка освіти, Харківський
національний медичний університет

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6664/>

Актуальність: Академічний стрес є невід’ємною частиною студентського життя, особливо в медичних університетах, де високі вимоги до навчання поєднуються з емоційним навантаженням. Він виникає через великий обсяг матеріалу, іспити, обмеження часу та інші фактори, що можуть призводити до емоційного виснаження, порушень сну та зниження когнітивних функцій. Дослідження показують, що хронічний стрес негативно впливає на пам’ять, увагу та швидкість прийняття рішень через підвищення рівня кортизолу, який пошкоджує гіпокамп та префронтальну кору. Зокрема, у студентів-медиків стрес асоційований з тривогою, депресією та зниженням академічної продуктивності.

Мета дослідження: Дослідити вплив академічного стресу на когнітивні функції студентів-медиків. Гіпотеза: Високий рівень стресу негативно корелює з самооцінкою когнітивних функцій та призводить до суб’єктивного погіршення.

Матеріали та методи: Дослідження проведено у формі анонімного онлайн-опитування через Google Forms. Вибірка: 69 студентів медичних

спеціальностей. Опитувальник включав 25 питань: демографія (вік, стать, курс, хронічні захворювання), рівень стресу (5 питань за шкалою Likert 1-5), частота та джерела стресу, самооцінка когнітивних функцій (пам'ять, увага, швидкість мислення за шкалою 1-5; труднощі з довготривалою пам'яттю), когнітивні збої, спосіб життя (сон, активність, харчування, стимулятори), суб'єктивне погіршення когнітивних функцій та методи зменшення стресу. Аналіз наукової літератури.

Результати та обговорення: Дослідження охопило 69 студентів медичних спеціальностей, переважно третьокурсників (87%), з яких більшість становили жінки (78%), а основна спеціальність – «Лікувальна справа» (96%). Середній вік учасників склав $20,33 \pm 4,20$ роки; лише 9% мали хронічні захворювання, що не мало значного впливу на результати. Така вибірка є типовою для медичних факультетів, де високі навчальні вимоги часто поєднуються з особистими викликами, як це демонструють численні дослідження психологічного навантаження в медичній освіті.

Рівень академічного стресу серед респондентів виявився високим: середній сумарний бал за шкалами Likert (від 1 до 5) становив $19,57 \pm 3,94$ з 25 можливих. Найсильніше стрес викликали іспити (4,30), брак часу (4,00) та великий обсяг матеріалу (4,00); емоційне виснаження оцінили на рівні 3,97, а порушення сну – 3,57. Більшість учасників (54%) відчували стрес кілька разів на тиждень, а 22% – щодня. Основними джерелами стресу були іспити (94%), обсяг матеріалу (78%), усні відповіді (65%), обмеження часу (43%) та фінансові проблеми (25%). Ці результати узгоджуються з літературними даними, де подібні фактори часто призводять до хронічного стресу та вигорання серед студентів-медиків.

Самооцінка когнітивних функцій (пам'яті, уваги тощо) була середньою: короткочасна пам'ять – 3,33 з 5, концентрація – 3,12, швидкість мислення – 3,62; труднощі з довготривалою пам'яттю – 2,97 (де вищий бал вказує на гірший стан); сумарний бал – $13,10 \pm 1,78$ з 20. Під впливом стресу когнітивні збої, такі як плутанина в думках, відзначали 80% респондентів. Це можна пояснити гіперактивацією системи стресу, зокрема осі гіпоталамус-гіпофіз-наднирники, та підвищенням рівня кортизолу, що негативно впливає на мозкові структури, як описано в нейробіологічних моделях.

Щодо способу життя учасників: 48% спали 5-6 годин на добу, 42% – 7-8 годин; фізична активність 1-2 рази на тиждень практикували 38%, а рідко – 23%; якість харчування оцінили на 3,36 з 5. Стимулятори, такі як кава, вживали 70% респондентів (часто – 30%). Погіршення когнітивних функцій під стресом помічали 82% (значно – 28%), а вплив на навчальні результати – 2,88 з 5. Для зменшення стресу студенти найчастіше зверталися до соціальної підтримки (61%), фізичних вправ (51%) та медитації (26%). Ці методи, як показують психологічні дослідження, сприяють підвищенню стійкості до стресу.

Аналіз виявив значну кореляцію між рівнем стресу та суб'єктивним погіршенням когнітивних функцій ($r = 0,366$, $p = 0,002$), хоча кореляція з базовою самооцінкою була відсутня ($r = 0,025$, $p = 0,836$). Т-тест не показав відмінностей між групами з високим і низьким стресом ($p = 0,984$), проте жінки мали вищий рівень стресу ($p = 0,006$). Спостерігалися слабкі негативні кореляції з тривалістю сну ($r = -0,025$), фізичною активністю ($r = -0,182$) та якістю харчування ($r = -0,172$).

Отримані дані про високий рівень стресу ($19,57 \pm 3,94$ бали) та скарги 80% студентів на когнітивні збої мають чітке патофізіологічне підґрунтя, базуючись на концепції загального адаптаційного синдрому Ганса Сельє [1]. У студентів-медиків, через іспити та великий обсяг матеріалу, цей синдром часто переходить у стадію дистресу. Зокрема, високий рівень стресу свідчить про стійку активацію гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникової осі (ГГН), як наслідок – надлишковий викид кортизол. Хронічна гіперкортизолемія має нейротоксичний ефект, особливо для гіпокампу, який відповідає за пам'ять, що пояснює низьку оцінку довготривалої пам'яті (2,97) та погіршення когнітивних функцій у 82% респондентів під час напруженого навчання [3].

Крім того, низькі показники концентрації уваги (3,12) та скарги на «плутанину в думках» пов'язані з впливом катехоламінів (норадреналіну та дофаміну). Під час гострого стресу, наприклад на іспитах чи усних відповідях, їхній надлишок викликає тимчасове «когнітивне гальмування» у префронтальній корі, при цьому спостерігається перемикання мозку з аналітичного мислення на емоційні реакції, які керуються мигдалеподібним тілом (амигдалою). Це призводить до суб'єктивного зниження швидкості мислення та труднощів із зосередженням на складному матеріалі. Дефіцит сну, який спостерігався у 48% опитаних (лише 5-6 годин), створює додатковий патофізіологічний бар'єр, порушуючи роботу глімфатичної системи, яка видаляє метаболічні продукти з мозку. У поєднанні зі стресом це знижує нейропластичність, унеможлиблюючи формування нових нейронних зв'язків, необхідних для засвоєння медичних знань [2].

Гендерні відмінності, з вищим стресом у жінок ($p = 0,006$), можуть бути зумовлені біологічними особливостями, зокрема взаємодією естрогенів і кортизолу, що робить жіночу нейроендокринну систему чутливішою до психосоціальних стресорів.

Нарешті, висока частота вживання стимуляторів (70%) та слабкі кореляції з харчуванням вказують на спроби компенсувати енергетичне виснаження, але з патофізіологічної точки зору це призводить до виснаження симпатoadреналової системи, посилюючи когнітивний дефіцит у довгостроковій перспективі.

Результати узгоджуються з літературними даними про когнітивні проблеми, спричинені емоційним виснаженням та змінами в мозку. Водночас, дослідження має обмеження: суб'єктивні оцінки, невелика вибірка та одноразовий зріз даних.

Висновки: Результати підтверджують високий рівень академічного стресу серед студентів-медиків, узгоджуючись з літературою, де стрес пов'язаний з академічними вимогами та психологічними факторами. Академічний стрес

високий серед студентів-медиків і асоційований із суб'єктивним погіршенням когнітивних функцій, хоча не з базовими самооцінками. Необхідні інтервенції для підтримки психічного здоров'я.

Список літератури:

1. Association Between Academic, Cognitive and Health-Related (2025). <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12466569/>
2. The relationship between academic stress, anxiety, and cognitive <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001691825005475>
3. Full article: Stress, working memory, and academic performance. (2024). <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10253890.2024.2364333>
4. Stress and Its Effects on Medical Students: A Cross-sectional Study <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3225114/>

СТОМАТОЛОГІЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Ткаченко Марина Вікторівна

доктор філософії, доцент, доцент кафедри стоматології, Харківський міжнародний медичний університет, м. Харків, Україна

Назарян Розана Степанівна

доктор медичних наук, професор, професор кафедри стоматології, Харківський міжнародний медичний університет, м. Харків, Україна

Смородський Віталій Олександрович

асистент кафедри стоматології дитячого віку та імплантології, Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6699/>

УДК 378.6:616.31.016

Сучасна стоматологія є однією з найбільш динамічних та технологічно розвинених галузей медицини. Активне впровадження цифрових, інтелектуальних та інженерних рішень сьогодні докорінно змінює підходи до діагностики, лікування, профілактики та управління стоматологічною практикою. Традиційне уявлення про стоматологічний кабінет як джерело стресу для пацієнта поступово трансформується у високотехнологічне середовище, орієнтоване на комфорт, точність, безпеку та естетичний результат.

До найбільш перспективних напрямів розвитку галузі належать штучний інтелект, 3D-технології, телестоматологія, хмарні системи управління, доповнена та віртуальна реальність, розширені методи візуалізації,